



Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

S[e]c[und]a est trinitas creata. Hec est trinitas pote[n]tia[rum] in a[n]i[m]e
vnitate q[ui] est admirabilis [et] diuine trinitati [v...]aciter [con]forma[n]da

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

¶ Ber. Pro festo Trinitatis.

tem impossibile sit intelligere et cōphēdere mysteriū trinitatis atq; temerariū seruari satis declaratū fuit brō Augusti. Qui eo tpe q̄ libros de trinitate scribebat cū p̄ litus maris socijs alōge sequētib; q̄dam de trinitate meditādo discuteret quendaz puerum in litore maris inuenit: qui cū quodā cochleari argēteo in quādā foueā quā fecerat aquā de mari effundebat dicens se totū mare in istā foueā positurū. Cui Aug. in risum p̄uocatus ait. Quō fili hoc facere posses? Et puer ait. Tibi facili? est hoc agere q̄ tibi qd̄ cogitas adimplere. Tu em̄ cogitas in libro tuo mysteriū trinitatis cōphēdere cū ber tu? sit paruus ad recipiendū et ingeniū tuū q̄s paruu cochlear ad ingredū: et ip̄a trinitas pelag? inelus ad hauriendū statimq; puer disparuit. Aug. aut̄ do gratias egit cognoscēs qm̄ sibi puer ille verū dixit. Ro. ij. **¶** Altitudo diuitiaz sapie et scie dei q̄ incōphēnsibilia sūt iudicia ei? et inuestigabiles vie ei?

¶ Scūda trinitas de q̄ dicitur sum? trariū in aievnitate q̄ qdē potētie se memoria: intelligētia et volūtas. De q̄ dicit pōt q̄ tres vnū sunt. In quib; p̄sistit imago diuine trinitatis vt dicitū est in p̄cedenti parte mysterio secūdo. Circa hāc aut̄ trinitatē q̄ est in aia nostra p̄cipue cōtemplanda sūt tria mysteria.

¶ Prīmū: ē mysteriū nobilis p̄ditōis.

¶ Scōm: ē mysteriū nobil̄ distinctōis.

¶ Tertiu: ē mysteriū cōsiderabil̄ p̄fectōis

¶ Prīmū itaq; est mysteriū nobilis p̄ditōis qua vitz h; imago dī in mēte hūana p̄sistēs in trinitate potētiarū. Sicut em̄ dicit brō Bon. in libro de asēssionib; in cōtemplationem imago dei in mēte hūana h; tres p̄ditōes nobilissimas vitz puritatē: integritatē: et luminositatē. **¶** Prīmo h; puritatē. In mēte enim hūana creata est imago dei in omni moda puritate et mēti imp̄sā. Et hec puritas maculat sordibus vicioz. **¶** Scōdo habet integritatē: quia nō solū patrē v̄l solū filiū vel solū sp̄m sanctū: sed omēs tres personas rep̄ntat. Nā p̄ memoriā est filius patri: per intelligētiā filio: p̄ voluntatē

vel amorē sp̄m sancto. Et hec integritas imaginis violat p̄ petm̄. Nam homo ex istens in pctō mortali et si mēores vel intel ligat aliqd̄ de deo: nō tñ amat deū. Et sic violata ē integritas imaginis q; deest ter tia p̄sona. Hmōi aut̄ sūt illi de q̄ dicit Paul? ad Ro. j. Cū cognouissent deum nō sic deū glificauerunt aut gratias egerūt: sed euauerunt in cogitationibus suis et obscuratū ē insipies cor eoz: dicētes ei se esse sapientes stulti facti sunt. **¶** Tertio facies dei vel imago in aia hūana sive in mēte h; luminositatē a diuino lumine influxa. Vñ in p̄o. Signatū ē sup nos lumē vult? tui dñe. Hec aut̄ luminositas p̄ peccatū obscurat. Hec Bonauen.

¶ Secūdu est mysteriū notabilis distinctōis. Nā sup illud p̄sā. Signatū est sup nos lumē vult? tui dñe: glo. distinguit triplicē imaginē: scz imagi nē ḡnerose creatōis: gratiose recreatōis et glōse assimilatiōis. Et hoc etiā declarat Thom. j. par. q̄ xij. ar. iij. **¶** Prīma imago q̄ dī imago generose. i. Nobilis creatōis dī eē in hōse fm̄ q̄ h; naturalē aptitudinē ad intelligendū et amādum deum. **¶** Scōda imago q̄ ē ḡose recreatōis ē fm̄ q̄ hō habitu v̄l actu cognoscat et amat deū s; imp̄fecte. Et hec est imago p̄ p̄fectū ratē grē. **¶** Tertia imago q̄ est glōse as; similatōis est fm̄ q̄ hō actu cognoscat et amat deū p̄fecte. Et sic attendit imago h; similitudinē gl̄ie. Vñ. j. Jo. iij. Scimus qm̄ cū apparuerit: similes ei erimus qm̄ videbim? eū sicut est: et ois q̄ habet spem hanc in eo sacrificat se sicut et ille scūs est. Hec ibi. **¶** Prīma ergo imago inuenit in oibus hoibus. **¶** Scōda in iustis tantum. **¶** Tertia solū in b̄ris. Hec ex tho. vbi s. Vñ dī Aug? xiiij. de tri. q̄ imago dei in aliqb; ea est obūbiata vt pene nulla sit vt in his q̄ nō habēt v̄lum rōnis: in alijs obscura et deformis vt in pctōib;: in alijs clara et pulcra vt in iustis. Hec Aug?.

¶ Tertiu est mysteriū de cōsiderabilis p̄fectōis. Sicut em̄ declarat subtilis doc. sco. i. j. sen. dif. iij. Perfectioni ma rō imaginis est in mēte qm̄ deū h; p̄ obiecto qm̄ vitz aia meminit dei: intelligit

De trinitate increata F. LXVIII

deū: amar deū. Vñ aūs pfecte qñ se/ ipam hz p obiecto. Vñ aut alia hz p ob/ iecto licz ibi sit trinitas nō tñ imago dei. Qd est intelligendū de exp̄siua imagine. Er̄ta in aia tripl̄ reperit trinitas loqn do de potentis vs̄ sub actib̄ suis. Est em̄ trinitas qdā q nō est imago dei exp̄siua. Alia q est imago de sz nō plenez per fecte resp̄ctaria. Alia s̄o q ē imago di ple ne z pfectissime fm̄ creature possibilitatē diuine trinitat̄ on̄siua z declaratiua. Vñ dr̄ Aug⁹. xiiij. de tri. Non p̄terea est dei imago i mēte qz sui meminit z se intelli/ git z diligit: sz qz pōt etiā meminisse itelli/ gere z amare deū a q̄ facta est. Tūc em̄ vt dicit sc̄or⁹ vbi s̄. aia nō tantū hz similitudīe exp̄siua diuine trinitat̄: qñū ad p̄sub stāntialitatē q̄ ē ex p̄re actiū p̄mōz sz p̄o/ rētiāz ipsius aie q̄ sūt idē essentialr̄z distin ctōz z originē ex p̄re actiū sc̄oz q̄ sūt il lud p̄ qd obiectū ē p̄ns mēoziet̄ act̄ itelli/ gēdi et act⁹ amādī: sz etiā ē ibi similitudo ea parte q̄ ipi act⁹ p̄formā obiecto. Est em̄ act⁹ s̄ similitudo obiecti. Vñ dr̄ Aug. xv. de tri. Vñ pōt sempit̄na ac inēmuta bilis natura recoli p̄spici z p̄cupisci ide p̄ fecte resp̄ctiam⁹ sūme trinitat̄ imaginēz ad quā reminiscēdā videndā z diligendā totū dz referri qd̄ vūit. Hec aug. Ex di/ ctis itaqz apparet q̄ aia peccatrix q̄ deuz nō diligit nō ē imago dei sz diaboli. P̄m̄ q̄ppe in aia ē idolu diaboli. In cui⁹ figu/ ra edificauit rex antioch⁹ abom̄ inādū su per altare dei. i. diaboli⁹ edificauit p̄ctm̄ su p̄ altare di qd̄ dz ēē h̄iana mēs. Q̄ m̄ ser z excecā⁹ q̄ p̄siderare nō vult eā abo/ minabile p̄cti vilitatē: q̄ insensar⁹ q̄ non recognoscit aie deū diligētis tā deside/ rabile dignitatē. In cui⁹ p̄sideratōe dicit Ber. lo quēs ad aiaz in suis meditat. Q̄ aia insignita dei imāgine: decoratā simili tudine: desp̄sata fide: dotata spū: redem pra sanguine: deputata cū angelis: capax btitudinis: heres bonitat̄: particeps ra/ tiōis: qd̄ tibi cū carne q̄ nihil aliud est q̄ spuma caro facta fra gili vestita decore: sz erit cadauer m̄lex z putridū z cib⁹ ver/ miū: z q̄ntūcūqz extollat̄ semper caro est. Hec ille.

Ertia trinitas de q̄ nos p̄posuim⁹ dicituros ē trinitas a p̄p̄riata v̄cz

trinitas q̄rundam app̄p̄riatōz tribus p̄sonis diuis cui⁹ v̄cz trinitat̄ p̄tēplā/ tio multā nob̄ edificatōne ac sp̄ualē v̄tū/ tatē p̄ferre pōt q̄uis a diuersis diuersis fi ant app̄p̄riatōes p̄fectionū diuaz: p̄nūc tñ locuturi sum⁹ de vna tātū illaz q̄ cere ris v̄tūtatō: z notior esse videt. Cui⁹ etiā p̄sideratio nobis v̄tūtor eē pōt. Consiſtit itaqz trinitas de q̄ nūc dicitur sum⁹ in tri bus p̄fectōib⁹ diuinis de q̄bus dici pōt q̄ tres vnū sunt qz sunt idē realit̄ z essen/ tialiter in deo: v̄cz in potētia inuincibili q̄ app̄p̄riatur patri. Potentia em̄ hz rōnē p̄ncipiū. p̄r aut̄ est p̄ncipiū non de p̄nci/ pio z non solū p̄ncipiū creaturaz sed et aliaz p̄sonarū diuinaz. In sapientia inco/ prehensibili que app̄p̄riat filio inq̄ntuz est verbū p̄cedēs p̄ actū intellect⁹. Sapia enim ad intellectum pertinet. In clemen/ tia seu bonitate inextimabili q̄ app̄p̄ria tur sp̄iūsc̄rō. Bonitas enim est ratio z ob iectū amoris: sp̄s aut̄ actūs p̄cedit p̄ mo dū amoris.

Primo igitur cōtēpla/ ruri sum⁹ inuincibile dei potētā q̄ p̄r ap p̄riat. Cui⁹ v̄cz cōtēplatio est p̄uocatiō ua z inductiua timoris. Hier. x. Nō ē s̄z millis tui dñe m̄ ign⁹ es tu z magnā nomē tuū in fortitudine: q̄s nō t̄gbit te o rex gē/ tiū. Timēda est inq̄z di potētia qz vn̄uer saliter ad oia se extendit z a q̄ ois alia po/ tētia p̄cedit: z quā null⁹ oino euadere pō/ terit. De j. Eccl. h̄. Vñ est altissim⁹ crea tor: oim̄ ops̄ rex metuendus nimis. Hec ibi. Vñ hec diuina potētia nō solū resp̄c̄t corp⁹: sz etiā aiaz q̄re multū timēda ē. Jō. Barth. x. di. Nolite timere eos q̄ occi/ dūt corp⁹ aian⁹ aut̄ nō p̄t̄t occidere: q̄ at timere q̄ pōt z aiam z corp⁹ p̄dere in ge/ hennā. De sc̄do d̄r Eccl. x. In manu dei p̄rās hois. Et gre. Lūcta statim in nihilū deciderēt nisi man⁹ oipotētis eā p̄rua/ ret in esse. De tertio d̄r Sap. xvj. Quam manū effugere ipossibile est. Et Hester. xij. orans mardocheus dixit. Dñe rex oi potens in ditione tua cuncta sūt posita et et nō ē q̄ tue possit r̄sistere voluntati. Hec ibi. Q̄ igit̄ miserī mortales. Q̄ f̄mick. Q̄ p̄s̄ptuosi p̄ctōres. An p̄fidit̄ in v̄tibus vestris: An ignoratis q̄ magna sit po/